

وقتی عضله‌ها خسته و ضعیف می‌شود

شاید برایتان جالب باشد که بدانید تاکنون بیش از ۱۵۰ بیماری عصبی - عضلانی (نوروموسکولار) شناخته شده است که مردم کمتر برای درمان آنها اقدام می‌کنند در حالی که بسیاری از بیماری‌های ژنتیکی عصبی - عضلانی که با ضعف سیستم حرکتی بدن همراه باشد، قابل درمان است.

جام جم آنلاین: شاید برایتان جالب باشد که بدانید تاکنون بیش از ۱۵۰ بیماری عصبی - عضلانی (نوروموسکولار) شناخته شده است که مردم کمتر برای درمان آنها اقدام می‌کنند در حالی که بسیاری از بیماری‌های ژنتیکی عصبی - عضلانی که با ضعف سیستم حرکتی بدن همراه باشد، قابل درمان است.

بیماری‌های نوروموسکولار از آزاردهنده‌ترین بیماری‌هایی است که سن و جنس نمی‌شناسد و بیشتر جنبه ژنتیکی دارد؛ بیماری‌هایی که با گزگز، سوزش و کاهش حس انگشتان دست و پا و در مراحل پیشرفته‌تر، ضعف پیشرونده عضلانی نمایان می‌شود. در بسیاری موارد ابتدا به برخی از بیماری‌های عصبی - عضلانی به از کار افتادگی بیمار منجر می‌شود.

این بیماری‌ها در جامعه ما شیوع دارد، اما بسیاری از مبتلایان، درمان آن را جدی نمی‌گیرند یا حتی از وجود ژن مغلوب این بیماری در خود بی‌اطلاع هستند و نمی‌دانند اگر تشخیص صحیح در ارتباط با این گروه از بیماری‌ها صورت بگیرد، امکان پیشگیری از بروز بسیاری از آنها وجود دارد.

دکتر شهریار نفیسی، فوق تخصص بیماری‌های نوروموسکولار و دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران در گفت‌وگو با جام‌جم با اشاره به انجام تحقیقاتی برای یافتن درمان‌های جدید این گروه از بیماری‌ها می‌گوید: میزان قابل توجهی از بیماری‌های عصبی عضله‌های بدن، منشأ ژنتیکی دارد، حتی تاکنون بیش از ۱۵۰ نوع از این بیماری‌ها شناخته شده است که بسیاری از آنها قابلیت تشخیص قبل از تولد را دارد، بنابراین نخستین اقدام ضروری برای پیشگیری از بروز این بیماری‌ها، مشاوره ژنتیک است.

وی با اشاره به این‌که نباید این تصور وجود داشته باشد که بیماری‌های عصبی - حرکتی به دلیل ژنتیکی بودن قابل درمان نیست، می‌افزاید: بیماری‌های نوروموسکولار به گروهی از بیماری‌های سیستم عصبی اطلاق می‌شود که به علت درگیری سیستم عصبی محیطی (سلول‌های حرکتی نخاع، عصب محیطی، محل اتصال عصب به عضله، بافت عضلانی) ایجاد می‌شود.

مشکل بلعیدن

یکی از خطرناک‌ترین و مهم‌ترین بیماری‌های عصبی - عضلانی بیماری ALS است. شاید نام این بیماری برای بسیاری نا آشنا باشد، اما این بیماری خطرناک از جمله بیماری‌های شایع ژنتیکی است.

دکتر نفیسی درباره بیماری ALS می‌گوید: این بیماری با ضعف پیشرونده عضلانی، درگیری زبان و بلع و در مراحل نهایی، عضلات تنفسی مشخص می‌شود. برای کند کردن سرعت پیشرفت این بیماری از داروی خاصی استفاده می‌شود، اما تحقیقاتی در مورد کاربرد سلول‌های بنیادی در درمان این بیماری در جریان است که چشم‌انداز درمان آن را متحول خواهد کرد.

دیابت؛ عامل ضعف پیشرونده عضلانی

شایع‌ترین علت بیماری‌ای اعصاب محیطی که اصطلاحاً نوروپاتی نامیده می‌شود، بیماری دیابت است.

به گفته دکتر نفیسی، احتمال ابتلا به این نوع بیماری با درمان بموقع و دقیق عوارض بیماری کاهش می‌یابد.

این پزشک متخصص اضافه می‌کند: نوروپاتی می‌تواند تحت تاثیر کمبود بعضی ویتامین‌ها و مصرف برخی داروها بخصوص داروهای شیمی‌درمانی ایجاد شود. این دسته از بیماری‌های عصبی - عضلانی با گزگز، سوزش و کاهش حس انگشتان دست و پا و در مراحل پیشرفته‌تر، ضعف پیشرونده عضلانی نمایان می‌شود. نوع حاد این بیماری به درمان فوری از طریق جایگزینی خون نیاز دارد و در صورت اقدام نکردن بموقع، احتمال نارسایی تنفسی و حتی مرگ وجود دارد.

از افتادگی پلک تا از کار افتادگی عضلات تنفسی

دکتر نفیسی با اشاره به مهم‌ترین بیماری‌ای که در محل اتصال عصب به عضله ایجاد می‌شود، می‌گوید: این بیماری با نام

«#میاستنی» شناخته می‌شود که نوعی بیماری خود ایمنی است و با آزاد شدن نوعی پادتن در خون و چسبیدن آن به جدار عضله، باعث بروز ضعف در عضلات چشمی (افتادگی پلک و دوبینی)، ضعف عضلات زبان و حلق، ضعف عضلات دست و پا و تنه و گردن و در شدیدترین حالت، ضعف عضلات تنفسی می‌شود.

این متخصص تاکید می‌کند: بیماری با انجام نوار عضله، آزمایش خون و روش‌های تکمیلی دیگر قابل تشخیص بوده و در صورت درمان بموقع با دارو و در مواردی عمل جراحی، به طور کامل قابل درمان است. حتی بیماری بوتولیسم نیز که به علت مصرف مواد غذایی حاوی سم بوتولینوم ایجاد می‌شود، در این گروه قرار می‌گیرد.

نمی‌توانم از پله‌ها بالا روم!

دسته‌ای از بیماری‌های عضلانی که بسیاری از بیماران را گرفتار می‌کند با ضعف حرکتی به صورت ضعف در ایستادن و بالا رفتن از پله، ضعف در بالا بردن دست برای شستن سر و شانه کردن موها همراه است.

دکتر نفیسی می‌گوید: بسیاری از انواع ضعف‌های عضلانی قابل درمان یا کنترل است. نکته بسیار مهم آن که برخلاف تصور عامه که فکر می‌کنند بیماری‌های عصبی - عضلانی به علت ژنتیکی بودن درمان ندارد، بسیاری از این بیماری‌ها با جایگزینی کمبود آنزیمی درمان می‌شود.

پونه شیرازی - گروه سلامت